

Mitt Härnösand - 2040

HÖGSJÖ

Ortsdialoger

2019

INLEDNING

Den dokumentation som du tar del av här är tolkningar av det material som inkom under de sex ortsdialogerna som genomfördes våren 2019. Deltagarnas åsikter har sammanställts utan större justeringar och faktagranskning*.

Många viktiga synpunkter inkom under dialogerna som faller utanför ramarna för arbetet med att framställa en ny översikts- och kulturplan till Härnösands kommun. Dessa synpunkter har dokumenterats och vidarebefordrats till berörda förvaltningar och tjänstepersoner.

Vi vill tacka alla engagerade invånare som gav sin tid och kunskap under dessa ortsdialoger.

Dessa sex underlag om kommundelarna Högsjö, Stigsjö, Viksjö, Öarna, Säbrå och Häggdånger kommer att vara grundläggande för kommunen i kommande planeringsarbeten.

* Den information som justerats är av känslig eller privat karaktär.

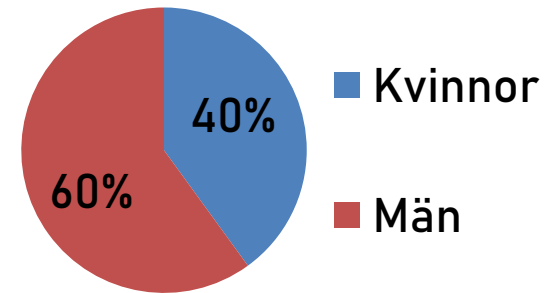
Ortsdialog Högsjö

Tisdag den 26 mars 2019 genomfördes en ortsdialog i Högsjö kommunal.

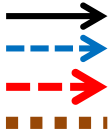
Deltagande tjänstepersoner: Uno Jonsson, Helene Lager, Jonathan Grip, Eva-Lotta Öberg & Maja Nordmark.

Deltagande politiker: Andreas Sjölander, Ingemar Wiklander & Christina Lindberg.

Deltagande invånare: 25 Stycken

TECKENFÖRKLARING

Rörelsestråk, kan vara på land eller vatten och med olika typer av transportmedel

Värdefulla miljöer som bör utvecklas

Värdefulla miljöer som bör skyddas eller bevaras

Viktiga mötesplatser

Utvecklingsområden för bostäder eller fritidshus

Viktiga kulturmiljöer och kulturfrämjande platser

Platser som främjar företagsamhet eller utvecklingsområden för företagande

Mitt Högsjö 2019

"Unga som gillar att ha jakt & fiske nära sin boendemiljö ska flytta hit!"

Mitt Högsjö 2019 är en lugn plats med mycket natur. Här finns allt från service, skola och ett populärt idrottsområde. De boende i kommundelen lyfter den artrika och orörda naturen som en av styrkorna inför framtiden.

Det är ungefär lika långt överallt menar invånarna och serviceorterna är Kramfors och Härnösand beroende på vilken del av Högsjö som du är bosatt i och vilket behov du har. Kommunikationerna till serviceorterna fungerar bra men kan utvecklas och förbättras, främst genom att ha ett helhetsgrepp mellan regional och lokaltrafik.

Idrott, jakt, fiske och kulturen lyfter invånarna som dragningskraften till kommundelen. "De som gillar att ha dessa värden nära sin boendemiljö ska flytta hit!"

Invånarna belyser att det på senare år har varit inflyttning av yngre och barnfamiljer till kommundelen som kräver ett fokus på att skapa mötesplatser för nya och gamla invånare, samt att trevliga lekplatser saknas. Invånarna oroar sig i första hand för framtidens befolkningsutveckling och hur detta ska påverka den lokala skolan.

Mitt Högsjö 2040

"Unga som gillar att ha jakt & fiske nära sin boendemiljö ska flytta hit!"

I Högsjö 2040 har Härnösands sidan av Högakustenbron blivit en tydligare del av världsarvets besöksnäring. Service och restauranger har utvecklats vid brofästet, där många turister väljer att stanna till. Vandrings-, skoter- och cykelleder genom och från Högsjö och vidare upp i Höga Kustenområdet.

Den gamla banvallen har utvecklats till en gång- och cykelbana som är välanvänd av både boende och cykelturister på sommartid och skid- och skoteråkare vintertid.

Högsjö är välkänt för sina fina naturområden och har ett fortsatt rikt växt- och djurliv även år 2040. Kring Mörtsjön har fler bostadsområden utvecklats och det är en demografiskt blandad befolkning i Högsjö.

Föreningslivet är fortsatt starkt och idrotten spelar en viktig roll i kommundelen. Många gamla kulturmiljöer har fått nya användningsområden och man har fortsatt använda föreningslokaler som Ramviks folketshus, Rö folkets hus och Utansjögråden som arenor för kultur och andra evenemang.

FÖRFLYTTNING

”Viktigt att mötesplatserna lever vidare & fylls med innehåll”.

I Högsjö kommun del transporterar sig invånarna till stor del med bil, e-på eller buss (skolskjuts). Vintertid väljer invånarna gärna skidor, skoter eller promenader för att ta sig ut i naturen.

Den gamla banvallen får gärna utvecklas till ett rekreations- och förflyttningsstråk för boende och turister. I förlängningen kan stråket sammankopplas med det från centrala Härnösand till Ålandsbro. Skyltning, marknadsföring och tydliga koncept för den här typen av besöksnäring är viktigt menar de boende.

Resecentrum i Mörtsal ser de boende som en viktig framtidsfråga. Många olika transportsätt möts här, både båt-, buss- och biltrafik.

FÖRFLYTTNING

1. Gång- och cykelbana av den gamla banvallen, kopplas samman med den i Ålandsbro. Möjligt att på ett tryggt och trivsamt sätt transportera sig hållbart till och från Härnösands tätort.
2. Ett resecentrum i Mörtsal med busshållplats, pendlarparkeringar och hamnplatser. Detta är även den platsen som räddningstjänsten kan ta sig ut till Åbordsön.
3. Hälledal är fortsatt mindre serviceort i området Högsjö. Här finns även Ramviks Folketshus som är en central mötesplats för kultur och evenemang.
4. Många förflyttar sig till Mörtsals hamn med båt. En utvecklad hamn med exempelvis gästplatser kan utöka antalet som förflyttar sig vattenvägen i framtiden.
5. Rö Folkets hus är en mötesplats för många invånare.
6. Höga Kusten
7. Kramfors tätort

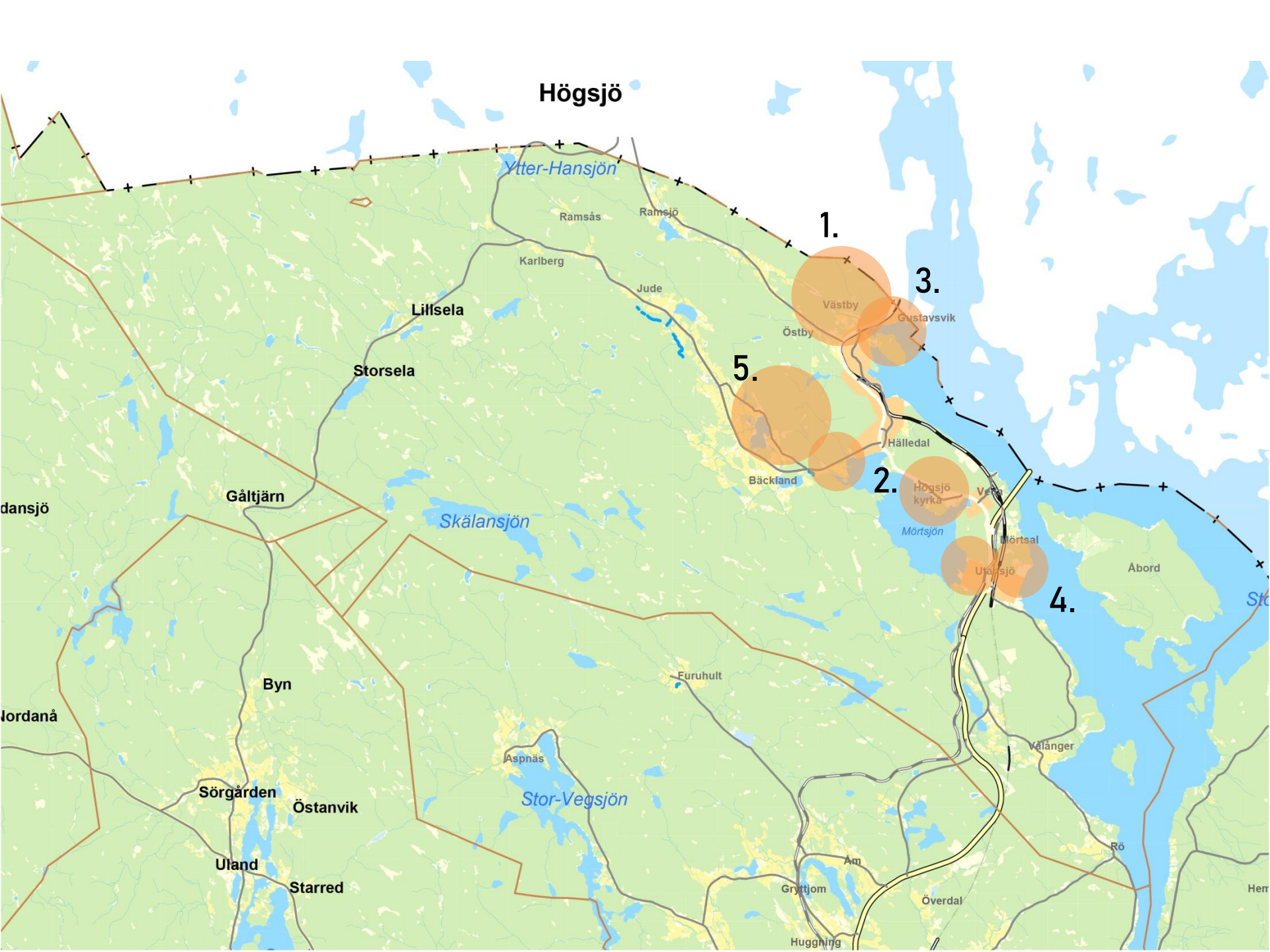
KULTUR

Kulturen är lokalt förankrad i föreningslivet och tar sig uttryck genom evenemang/konserter, körer och lokala kulturutövare .

Högsjö är även rikt på kulturhistoriska miljöer, exempelvis Västbygden, fäbodvallarna och kyrkorna. Men Högsjö som kommun del definieras även av de öppna landskapen och historien om bruksorten. Invånarna lyfter även området Gustavsvik och dess historia.

Kulturen i Högsjö kan utvecklas genom bättre samverkan med Härnösands tätort. Kommundelen har många arenor och lokaler som kan användas för kulturskapande och evenemang. Exempelvis Ramviks Folketshus, Rö Folketshus och Utansjögården som har höga kulturella värden med utställning av flaggor från Ådalen 31.

Man ser en styrka för framtiden i ungdomsaktiviteter på exempelvis ungdomsgården, men menar att det är viktigt att attrahera unga kulturutövare och skapare till kommundelen. Men även att idrottsföreningarna lever vidare och är fortsatt engagerade.

KULTUR

1. Kulturmiljöerna i Västbygden
2. Kyrkorna
3. Gustavsviksområdet, radhusen och varvet.
4. Utansjögården, Ådalen 31-utställningen, biografen, bruksområdet.
5. Gamla Högsjöområdet, kyrkan och byarna.

LEVA & BO

I Högsjö får man närhet till naturen och viktiga transportstråk. Här blandas villagator, med enskilda tomter och lägenhetshus. Invånarna anser att man bor centralt men ändå avskilt på grund av bra pendlingsmöjligheter till många andra orter.

Man ser att småskaligheten och mötesplatserna är viktiga inför framtiden. Det finns ett intresse för yngre generationer och barnfamiljer att flytta hit och därför är det även viktigt att utveckla gemensamma platser. Skolans fortlevnad nämner invånarna som speciellt viktig för att barnfamiljer ska vilja flytta till kommundelen.

Högsjöborna lyfter själva att de gärna ser fler kreativa utemiljöer, exempelvis lättillgängliga aktiviteter som boule, lekpark eller utegym. Odlingsplatser är en bra mötespunkt menar många av invånarna och ser gärna fler i närheten av framtidens boendemiljöer.

Högsjöborna vill gärna bo kvar i sin kommundel och ser därför ett behov av boende för äldre i framtiden, exempel ges på trygghetsbostäder, seniorbostäder och mindre radhus och lägenheter.

LEVA & BO

1. I de södra delarna av Utansjö, ovanför pappersfabriken ser man möjliga boendemiljöer inför framtiden.
2. Man ser förtättningsmöjligheter i koppling till nuvarande lägenhetsområde.
3. Nära vattnet och i första hand kring Mörtsjön, finns det fina platser för bostäder.
4. En oro finns för dammen i framtiden som kan vara bra att lyfta vid utveckling av fler bostäder.

FÖRETAGSAMHET

I Högsjö kommun del är det i första hand småföretagarna som lyfts fram, men även varvsverksamheten i Gustavsviksområdet.

Högsjöborna trycker på att de vill bli en del av Höga kustens besöksnäring och att företagsamheten ska sträva efter att kretsa kring detta i framtiden. Ett förslag är att utveckla området vid brofästet på Härnösandssidan likväl som på Kramforsidan.

Det är även viktigt att satsa på aktiviteter som attraherar ungdomar med intressen som går i linje med kvalitéer som finns i kommundelen. Marknadsför jakt, fiske och naturen menar invånarna.

För att stärka företagsamheten så anser invånarna att lediga lokaler och resurser ska lyftas fram mer, men även att infrastruktur i form av internet och kommunikationer fungerar. De boende menar att många små företagare vill kunna arbeta hemifrån och transportera sig på ett bra sätt från Högsjö till centrala Härnösand.

FÖRETAGSAMHET

1. Vid utveckling av promenad- och cykelstråk på gamla banvallen mellan Härnösand-Ålandsbro-Högsjö. Finns stor potential för företagande längs sträckan.
2. Invånarna lyfter att det är viktigt att lyfta fram jakt-, fiske- och friluftsturism som en framtida utveckling av företagsamheten.
3. Utansjöområdet är en naturskön plats och kan utvecklas som en hub för småföretagare som vill arbeta lokalt.
4. De boende ser stor utvecklingspotential i området kring brofästet ur besöks- och näringslivssynpunkt.
5. Hälledals området kan fortsätta vara en serviceort och möjlig plats för utveckling av verksamheter.
6. Högsjö har även en potentiellt tydligare koppling till Höga Kusten vattenvägen, en utveckling av Mörtsal som transportnod även för fritidsbåtstrafiken kan knyta samman besöksnäringen och främja företagsamheten i Högsjö kommun.

VÄRDEFULLA MILJÖER

"Här finns allt från kust till fjäll!"

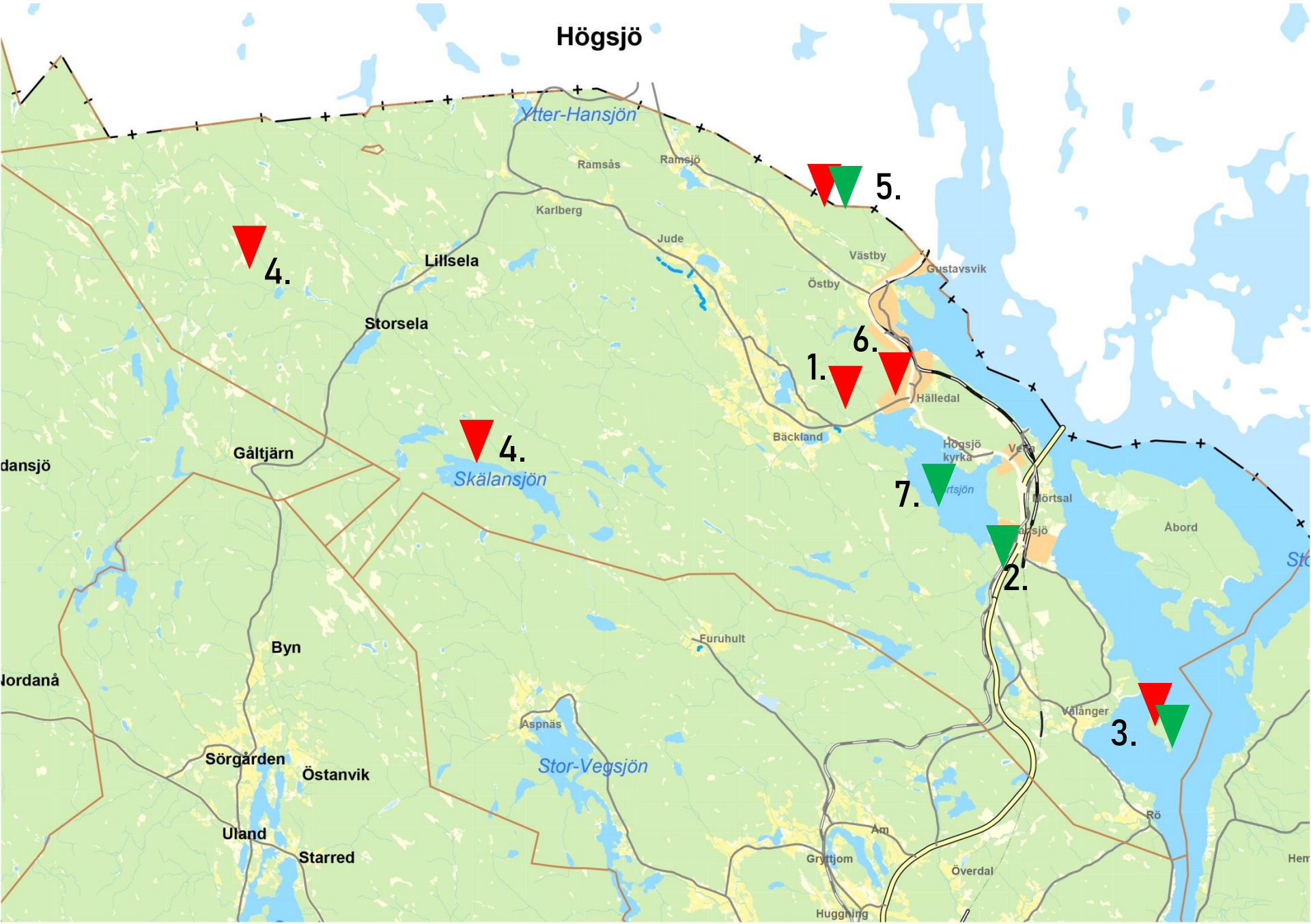
Naturmiljöerna i Högsjö är väldigt värdefulla för invånarna. Man belyser att *"här finns allt från kust till fjäll"* och det bör bevaras men även tillgängliggöras inför framtiden.

Historiska kulturmiljöer bör även tillgängliggöras. Invånarna föreslår att historien om sågverken och bruksorten bör kartläggas och bevaras för framtiden.

Fina rekreationsområden bör både utvecklas och bevaras. Exempelvis Vålön som har vandringsleder, brygga, skyltning och grillplatser. Men även Tueggen, med fin utsikt, leder och en vandringsstuga.

Boende i Högsjö belyser även värdet i att ha tyst skog/natur i framtiden. Exempelvis utpekade zoner där vindkraftverken varken syns eller hörs. En boende i Högsjö berättar att många rödlistade arter finns i området. Personen pekar på att naturen och naturskyddsområden som finns i dag är viktiga att bevara.

VÄRDEFULLA MILJÖER

"Det är viktigt med tysta zoner där varken vindkraften syns eller hörs i framtiden".

1. Här är ett fint rekreatjonsområde som bör bevaras inför framtiden.
2. Här upplever man en oro inför framtiden att det inte kommer utvecklas någonting.
3. Vålön är ett fint rekreatjonsområde.
4. Viktiga jakt- och fiskeområden, ingen mer vindkraft i området. Peka gärna ut tysta zoner där vindkraften varken går att se eller höra.
5. Tueggen bör bevaras som rekreatjonsplats men även utvecklas och tillgängliggöras för fler.
6. Hälledals skola med badhus, elljusspår och idrottsplats är väldigt viktigt att det bevaras inför framtiden.
7. Området kring Mörtsjön får gärna utvecklas mer ur rekreatjons- och besöksnäringssynpunkt.